

Modeldraaiboek en checklists hoogwater voor buurten

Vooraf: dit draaiboek is samengesteld met buurten uit Schin op Geul. Het idee voor het opstellen van een buurtdraaiboek is voortgekomen uit de buurten zelf. Daarnaast sluit het initiatief aan bij de Landelijke Beleidstafel Wateroverlast en Hoogwater die is ingesteld na de hoogwatercrisis in juli 2021. Hierin bedenken rijk, provincie en waterschap quick wins. Dit draaiboek is er alvast een.

De opzet van het draaiboek: dit draaiboek is vooral bedoeld om buurten vóóraf stil te laten staan bij wat er op hen af kan komen tijdens een hoogwatercrisis en te laten zien wat zij collectief en individueel vooraf kunnen regelen. Het draaiboek is uitvoerig; dat komt omdat per fase alle voor die fase relevante aspecten worden herhaald. Het draaiboek is geen wet van Meden en Perzen en de bedoeling is dat het per buurt wordt doorlopen, aangepast en op maat gesneden. Het draaiboek zelf is ook niet primair bedoeld om tijdens een hoogwatercrisis als zodanig te worden gebruikt; het moet vooral uitmonden in praktische kaarten (zie 1.8), checklists en goede afspraken vóóraf.

Hulp bij het toepassen van het draaiboek: wij zijn bezig om ervoor te zorgen dat buurten hulp kunnen krijgen bij het toepassen van het draaiboek op hun eigen buurt. Kijk voor de meest actuele stand van zaken op: www.wachtnietopwater.nl

Acties (in de uiteindelijke instellingsversie zo nodig nog concreter maken)	Door wie? (in de uiteindelijke versie hier 1 of meer concrete namen aan koppelen)	Wanneer? (in de uiteindelijke versie concrete data invullen)	Opmerkingen	
1. Vooraf				
Mensen inzetten				
1.1	Stel voor uw buurt een Calamiteitenteam samen dat dit draaiboek en deze checklists op uw buurt gaat afstemmen en verder aanvult.	Buurt (=collectief)	Zo spoedig mogelijk	
1.2	Wijs een coördinator voor uw buurt aan die het contact onderhoudt met gemeente, hulpdiensten en overheden.	Buurt	Zo spoedig mogelijk	De coördinator heeft in dit draaiboek/deze checklist ook taken direct voorafgaande aan en tijdens hoogwater. Het verdient daarom aanbeveling om deze persoon te kiezen uit een directe omgeving, die naar verwachting geen last gaat krijgen van hoogwater (in dat geval is hij/zij namelijk op de cruciale momenten naar verwachting niet bezig met het in veiligheid brengen van zijn/haar eigen gezin, dieren en zaken). Bespreek met de gemeente of het ook handig is dat deze coördinator een plek/aanspreekpunt heeft ten tijde van hoogwater in het gemeentehuis; zo zijn er altijd directe lijnen.

1.3	Spreek af wie de beheerder van dit draaiboek is.	Buurt	Zo spoedig mogelijk	De beheerder van het draaiboek zorgt voor het bijwerken en up-to-date houden van het draaiboek en de checklists. Zorg ervoor dat het draaiboek altijd voor iedereen bereikbaar is, zowel op papier als digitaal.
1.4	Ga na of er buurtgenoten zijn die naar verwachting geen last krijgen van hoogwater en bereid zijn bij hoogwater assistentie te verlenen en bij evacuatie mee te helpen en/of toezicht te houden in verband met ramptoeristen en plundersaars.	Buurt	Zo spoedig mogelijk	Dit laat onverlet de taken van bijvoorbeeld de politie om toezicht te houden, maar de situatie kan zo'n groot gebied beslaan dat hulpdiensten (tijdelijk) ontoereikende capaciteit hebben en ondersteuning vanuit de omgeving wenselijk is. Maak afspraken met de gemeente hoe te handelen en wat eigen bewoners wel en niet mogen doen.
1.5	Breng in kaart wie in uw buurt over een EHBO-diploma beschikt en/of een medische achtergrond heeft. Zet deze gegevens in uw buurt draaiboek c.q. op de kaart (zie 1.8).	Buurt	Zo spoedig mogelijk	
Draaiboek en checklists				
1.6	Bepaal wat de grenzen van uw buurt zijn en stem dit zo nodig af met andere buurten in de omgeving, zodat geen mensen buiten de boot vallen. Geef in uw draaiboek duidelijk aan voor welke straten het bestemd is. Zet de belangrijkste gegevens op een geografische kaart.	Buurt	Zo spoedig mogelijk	Zoals EHBO'ers, opslag van zandzakken, veilige parkeerplekken, enz.
1.7	Loop dit draaiboek en de checklists gezamenlijk met uw Calamiteitenteam (zie 1.1) en daarna met uw buurt door. Werk onderdelen verder uit en voeg buurt-specifieke zaken toe.	Buurt/buurtgenoten (buurtgenoten = individueel)	Zo spoedig mogelijk	Ga ook gezamenlijk buiten op locatie kijken.
1.8	Maak na afronding van het draaiboek en de checklists een compacte versie, bijvoorbeeld in de vorm van een kaart met de belangrijkste afspraken en (contact)gegevens, zodat mensen deze bij de hand hebben in het geval van (dreigend) hoogwater.	Buurt	Na afronding draaiboek en checklists	Print de kaarten uit en plastificeer deze. Deze kaart is heel belangrijk in een crisissituatie, omdat mensen dan in één oogopslag de belangrijkste informatie moeten kunnen overzien. In een crisissituatie nemen mensen namelijk meestal niet de tijd om uitvoerig te gaan lezen.
1.9	Verspreid draaiboek, checklists en kaart onder de buurtgenoten.	Buurt/buurtgenoten	Na afronding draaiboek en checklists	Print het draaiboek en de checklists ook uit, zodat ze offline kunnen werken. Hang de kaart op een handige plek in huis. De beheerder (zie 1.3) zet hier ook een versienummer met datum op. Zo voorkom je dat je oude draaiboeken en checklists gebruikt.
1.10	Spreek een frequentie af waarin wordt gecheckt of het draaiboek, de checklists en de kaart nog actueel zijn. Check	Buurt	Vanaf eerste verspreiding	Bijvoorbeeld twee keer per jaar een check op de juistheid van contactgegevens, verhuizingen buurtgenoten, nieuwe bewoners, enz.

	vooral ook regelmatig mailadressen, telefoonnummers, contactpersonen en dergelijke.		draaiboek en checklists	
Informatievoorziening				
1.11	Stel een Whatsapp groep hoogwater in voor de buurt en informeer de buurtgenoten hierover, zodat zij desgewenst kunnen deelnemen.	Buurt	Zo spoedig mogelijk	Het verdient aanbeveling om een aparte whatsapp groep in te stellen voor hoog water met strenge spelregels over de Whatsapp-discipline, zeker ten tijde van een (dreigende) crisissituatie. De ervaring van diverse buurten leert dat het geen aanbeveling verdient om hiervoor de bestaande buurtpreventie app te gebruiken, omdat daarin vaak de vereiste Whatsapp-discipline in de loop van de tijd is gaan ontbreken. Die discipline is in tijden van hoogwater zeer belangrijk. Neem die discipline van tevoren door met de buurtbewoners. U kunt ook overwegen om een Whatsapp groep in te stellen waarin alleen de beheerders berichten kunnen verzenden.
1.12	Spreek een informatiesysteem af voor buurtgenoten, die geen Whatsapp hebben.	Buurt	Zo spoedig mogelijk	Telefonisch: telefoonlijst opstellen. Schriftelijk: adressenlijst opstellen met huis- en mailadressen.
1.13	Leg vast dat L1 de rampenzender voor Limburg is. Neem dit op in het draaiboek en op de kaart, met vermelding van de frequentie voor radio en het zendernummer voor televisie (zie 1.8).	Buurt	Zo spoedig mogelijk	
1.14	Zorg dat duidelijk is welk betrouwbaar, eenduidig en tijdig waarschuwingssysteem u kunt raadplegen. Installeer de App WaterstandLimburg De website is: www.waterstandlimburg.nl Overstromingsrisico's kunt u bekijken op: www.risicokaart.nl	Buurt	Zo spoedig mogelijk	Het waterschap is bezig een betrouwbaar en tijdig waarschuwingssysteem verder te optimaliseren. Zodra daar meer over bekend is, wordt daarover gecommuniceerd. WL is voor het watersysteem en Rijkswaterstaat voor de Maas. Alert instellen op de WaterstandLimburg app voor kritieke waardes voor de beek, rivier, enz. bij u in de buurt. Zet de app ook op je telefoon voor als de stroom in huis uitvalt. Raadpleeg daarnaast ook: www.waterschaplimburg.nl/waterbeeld Bij het Waterbeeld Limburg kun je ook terecht als je geen smartphone hebt. www.waterstanden.be Deze website houdt u op de hoogte van de waterstanden en van mogelijke overstromingsrisico's vanuit bevaarbare waterlopen in België. De website

				<p>wordt beheerd door het Hydrologisch Informatie Centrum (HIC), een dienst van het departement Mobiliteit en Openbare Werken (03 224 60 40, hic@vlaanderen.be).</p> <p>Hoogwater in Nordrhein-Westfalen: https://www.lanuv.nrw.de/umwelt/wasser/hochwasserschutz/hochwasser-meldedienst-nrw</p>
Mensen en dieren				
1.15	Breng kwetsbare, niet zelf redzame buurtgenoten, in beeld met informatie over hoe hen te bereiken of familie te informeren, maar ook ten behoeve van hulpdiensten.	Buurt	Zo spoedig mogelijk	<p>Het gaat om ouderen, mensen die alleen wonen en hulp behoeven, mensen zonder sociale media, mindervalide personen, enz. die (extra) hulp/aandacht nodig hebben (niet zelfredzamen zijn de personen die de handelingen van zelfredzaamheid niet kunnen uitvoeren en zichzelf dus niet in veiligheid kunnen brengen ten tijde van zware ongevallen, rampen en crises).</p> <p>Overleg vóóraf (met hulpdiensten en familie) over kwetsbare personen en situaties in uw buurt</p>
1.16	Breng dieren in beeld die op plekken staan waar overstromingsgevaar kan dreigen.	Buurt/buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	Meld dieren (niet huisdieren) ook bij de LLTB.
1.17	Bepaal een veilige plek waar uw weide- of staldieren zo nodig ondergebracht kunnen worden en maak afspraken met de eigenaar van het perceel/de stal. Denk vóóraf na over transportmiddelen in het geval dieren vervoerd moeten worden.	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	Bekijk zo nodig vóóraf samen met de LLTB welke plekken beschikbaar en veilig zijn
1.18	Denk vóóraf na over een veilige plek en transportmiddelen voor uw huisdieren, zowel in huis als in het geval van evacuatie. Vergeet daarbij de vissen in uw vijver niet	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	
1.19	Informeer/instrueer huisgenoten vóóraf over wat ze in een situatie van (dreigend) hoogwater wel en niet moeten doen	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	
Wat kan ik zelf thuis doen?				
1.20	Download de folder "Wateroverlast in je woning? Zorg voor droge voeten" van de website van Waterschap	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	Binnen afzienbare tijd wordt bij de Woonwijzerwinkel een informatievoorziening rondom waterveiligheid ingericht.

	Limburg: https://www.waterschaplimburg.nl/@6312/wateroverlast-woning/ Neem de mogelijke maatregelen door.			Bij deze winkel kunnen deskundige en betrouwbare bedrijven zich straks inschrijven en kunnen bewoners straks advies krijgen over maatregelen in en rond hun huis.
1.21	Neem checklist 1 door (zie bijlagen) en informeer bij lotgenoten naar handige maatregelen.	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	
1.22	Overweeg de aanschaf van pompen (ten behoeve van lagergelegen ruimten). Realiseer u dat pompen niet meer werken op het moment dat de stroom uitvalt, tenzij u over een aggregaat beschikt en dit aggregaat op een veilige plek staat. Denk vooraf goed na of pompen zin heeft en waar u naartoe pompt (u wil natuurlijk niet dat uw bureu uw water erbij krijgen).	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	Denk ook aan het opdrijven van bijvoorbeeld een kelder. N.B. Het opdrijven van een constructie ontstaat wanneer de opwaartse druk van het water groter is dan het gewicht van de constructie.
1.23	Maak per woning een “verhuisplan” (met plattegrond), onder andere voor het snel verplaatsen en veilig onderbrengen van kwetsbare voorwerpen, die op plekken staan die onder (kunnen) lopen. Hanteer checklist 2.	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	Print dit “verhuisplan” uit, plastificeer het en hang het op een handige locatie (bijvoorbeeld de kelder- of meterkast).
1.24	Denk vooraf na over welke maatregelen u kunt nemen op het moment dat u meerdere dagen weg bent of met vakantie gaat. Laat bureu weten dat u weg bent (en hoe lang) en hoe ze u kunnen bereiken in het geval van een dreigende calamiteit.	Buurtgenoten	Op het moment dat dit aan de orde is	Regel zelf vóóraf voorzieningen en mensen, die tijdens (langdurige) afwezigheid van uzelf (primaire) maatregelen kunnen nemen.
Handig om te hebben:				
1.25	Zorg voor een peilstok van 2 meter, zodat u bij ondergelopen straten kunt peilen waar u loopt en gaten, die bijvoorbeeld zijn ontstaan doordat putdeksels zijn weggeslagen of delen van de ondergrond zijn weggespoeld, kunt vermijden.	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	Loop alleen op ondergelopen delen als dat echt nodig en onvermijdelijk is.
1.26	Zorg voor de aanschaf van beschermingsmiddelen, die voorkomen dat u bij hoogwater rechtstreeks in aanraking komt met het water.	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	Denk aan een waadpak, lieslaarzen en dergelijke. Zorg er bij hoogwater voor dat er geen water van boven in uw waadpak loopt, omdat u daardoor instabiel kunt worden. Dit kun je ook van te

				voeren oefenen in een zwembad. Sta ook zeker stil bij de gevaren van een waadpak.
Wat kunt u samen in de buurt aan maatregelen nemen?				
1.27	Bekijk en inventariseer of centrale (tijdelijke) maatregelen in uw buurt soelaas kunnen bieden bij hoogwater. Voorbeelden: een duiker, die een knelpunt vormt, een andere inrichting van de straat, het aanbrengen van schotten op bepaalde plekken, het hoger plaatsen van kastjes met centrale voorzieningen, zoals internet, elektriciteit, enzovoorts.	Buurt en gemeente	Zo spoedig mogelijk	Benoem welke maatregelen dat (kunnen) zijn en welke acties daarbij horen en overleg met de verantwoordelijke overheden, instantie(s) en deskundigen. Het kan ook om maatregelen gaan die ervoor zorgen dat er "extra tijd" ontstaat.
1.28	Bepaal samen een veilige parkeerplek voor uw voertuigen waar deze snel naartoe gebracht kunnen worden.	Buurt	Zo spoedig mogelijk	In overleg met de gemeente of met de eigenaar van een hooggelegen perceel (vakantiepark, bedrijf, agrariër, enz.).
1.29	Inventariseer wie zandzakken wil hebben en bestel deze collectief bij de gemeente of de instantie waar deze in uw gemeente verkrijgbaar zijn. Geef zo nodig een maximum aantal per huishouden aan.	Buurt	Zo spoedig mogelijk	Bekijk of het handig is de zandzakken op meerdere plekken in de buurt collectief op te slaan, zodat ze niet van "ver" hoeven te komen. Zorg voor een opslag waarin de zandzakken niet afwisselend droog/nat en warm/koud worden. Zorg in overleg met de instantie die ze beschikbaar stelt, voor de juiste zakken qua gewicht en samenstelling.
1.30	U kunt ook overwegen om gezamenlijk met de buurt een of meer pompen/aggregaten aan te schaffen om water in bepaalde delen van de buurt weg te pompen. Laat u hierover altijd eerst professioneel adviseren of dit zinvol, wenselijk en verantwoord is.	Buurt	Na gedegen en professionele advisering	Dat geldt uiteraard ook voor andere maatregelen, zoals in 1.20 en 1.21: ga na of het verstandig/goedkoper is om bepaalde maatregelen voor de individuele woningen gezamenlijk in te kopen. In de loop van 2022 kunt u bij de Woonwijzerwinkel informatie krijgen over deskundige adviseurs
Overleg vóóraf met de gemeente				
1.31	Inventariseer welke onderwerpen u met de gemeente en/of andere overheden wilt bespreken. Zie checklist 3.	Buurt	Zo spoedig mogelijk	
1.32	Meld zaken, die onderhoud en beheer betreffen tijdig bij het waterschap of de gemeente.	Buurtgenoten	Zodra dat aan de orde is	Waterschap: meldingen over onderhoud: 088 – 88 90 100 Of: https://www.waterschaplimburg.nl/overons/regels-wetgeving-0/melding-vergunning/ Gemeente: https://www.valkenburg.nl/voor-inwoners-en-ondernemers/iets-melden/iets-melden-of-overlast-aangeven Dit is uiteraard voor elke gemeente anders. Ga bij uw eigen gemeente na waar meldingen gedaan kunnen worden.

Verzekeringen				
1.33	Check inboedel-, opstal- en voertuigenverzekeringen op verzekerde waarden, dekkingsgraad, eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van wateroverlast en eigen risico. Wissel ervaringen met uitkeringen door verzekeringen bij buurtgenoten/anderen uit.	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	
Vragen en informatie				
1.34	Spreek af dat lopende vragen (buiten een hoogwatercrisis) via de coördinator primair naar de gemeente gaan. Maak zo nodig afspraken over een vaste contactpersoon bij de gemeente.	Buurt/buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	Mocht een vraag niet voor de gemeente bestemd zijn, dan geeft de gemeente die vraag door naar de instantie waarvoor ze wèl bestemd is. Spreek met de gemeente af dat ze dit ook terugkoppelt naar de melder.
2. Bij dreigend hoogwater				
Informatievoorziening				
2.1	De coördinator stelt zich op de hoogte van de actuele situatie en stelt de buurtgenoten hiervan in kennis. Als er daadwerkelijk hoogwater in de buurt dreigt, informeert de coördinator ook naar een inschatting van de duur van deze situatie en de ernst ervan. De coördinator informeert de buurtgenoten.	Coördinator	Zo spoedig mogelijk	<p>Het waterschap is bezig een betrouwbaar en tijdig waarschuwingssysteem verder te optimaliseren.</p> <p>Rijkswaterstaat is vooral van belang in relatie tot de Maas.</p> <p>Vijf elementen zijn van belang:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tijdige informatie • Betrouwbare informatie • Wanneer wordt het water verwacht? • Hoe hoog komt het te staan? • Wat is de verwachte duur?
2.2	<p>Buurtgenoten, die informatie wensen over de actuele situatie wenden zich tot de coördinator en/of raadplegen de App WaterstandLimburg</p> <p>De website is: www.waterstandlimburg.nl</p> <p>Overstromingsrisico's kunt u bekijken op: www.risicokaart.nl</p>	Buurtgenoten	Op het moment dat er een informatiebehoefte is	Spreek af niet individueel allerlei instanties te gaan benaderen, maar dit aan de coördinator over te laten. Deze informeert de buurtgenoten c.q. de buurtgenoten kunnen hem/haar actief benaderen voor informatie Als deze persoon ten tijde van hoogwater een plek heeft in het gemeentehuis zijn de lijnen kort.

	De kleurcodes die het Waterschap Limburg (WL) afgeeft, worden gepubliceerd in het actueel waterbericht op de website van WL: www.waterschaplimburg.nl Alleen bij spoedeisende hulp 112 bellen.			Installeer ook de 112 app op uw tablet. U kunt dan 112 waarschuwen, ook in de gevallen dat uw telefoon is uitgevallen.
Mensen en dieren				
2.3	Zorg dat kinderen en minder mobiele gezinsleden en buurtgenoten zo nodig tijdig op een veilige plek worden ondergebracht.	Buurtgenoten	Op het moment dat vaststaat dat er een serieuze dreiging is	Inventariseer en regel dit aan de voorkant.
2.4	Zorg dat uw (huis)dieren tijdig binnen zijn c.q. op een veilige plek worden ondergebracht. Zorg bij transport dat u dit doet op een moment dat wegen nog berijdbaar zijn. Vergeet daarbij de vissen in uw vijver niet.	Buurtgenoten	Op het moment dat vaststaat dat er een serieuze dreiging is	Al bij 15 cm. water kan een auto niet meer rijden.
2.5	Check of kwetsbare personen in de buurt hulp nodig hebben en/of eventueel familie gewaarschuwd moet worden. Informeer de coördinator als u zelf stappen onderneemt.	Buurtgenoten en coördinator	Zo spoedig mogelijk	Stem onderling af en verdeel taken. En blijf elkaar informeren.
Maatregelen thuis				
2.6	Als u schotten plaatst of andere voorzieningen treft: check aan de hand van de actuele omstandigheden steeds of het een veilige en effectieve oplossing is.	Buurtgenoten	Op het moment dat vaststaat dat er een serieuze dreiging is	In de loop van 2022 kunt u bij de Woonwijzerwinkel informatie krijgen over deskundige adviseurs U kunt voor informatie ook terecht bij het waterschap.
2.7	Als u pompen in werking stelt: check nog eens goed aan de hand van de actuele omstandigheden waar u naartoe pompt (u wil natuurlijk niet dat uw burens uw water erbij krijgen) en check of pompen überhaupt zin heeft.	Buurtgenoten	Op het moment dat dit nodig en zinvol is	In de loop van 2022 kunt u bij de Woonwijzerwinkel informatie krijgen over deskundige adviseurs U kunt voor informatie ook terecht bij het waterschap.

2.8	Zet uw “verhuisplan” (zie 1.23) in werking en haal zo snel mogelijk de laaggelegen ruimten leeg. Voorkom dat u zich in een ruimte bevindt, terwijl deze al aan het vollopen is. Dit kan (zeer) gevaarlijke situaties opleveren. Haal losliggende spullen uit uw tuin, om te voorkomen dat ze wegspoelen.	Buurtgenoten	Op het moment dat vaststaat dat er een serieuze dreiging is	Zorg dat u voorbereidende maatregelen zoveel mogelijk tijdens daglicht doet.
2.9	Verplaats voertuigen tijdig naar de afgesproken plek(ken). Voorkom rijden door ondergelopen straten, omdat dit gevaarlijk kan zijn en extra wateroverlast bezorgt, aangezien het water dan naar weerskanten wordt “opgestuwd”.	Buurtgenoten	Op het moment dat vaststaat dat er een serieuze dreiging is	Al bij 15 cm. water kan een auto niet meer rijden.
In de buurt				
2.10	Zorg dat uw buurt goed bereikbaar blijft voor hulpdiensten, evacuatie, noodreparaties, materialenvervoer en dergelijke en houd dus uw woonstraat en de toegang tot uw perceel zoveel mogelijk vrij	Buurtgenoten	Op het moment dat vaststaat dat er een serieuze dreiging is	
3. Als het water daadwerkelijk uw woning bereikt				
Informatievoorziening				
3.1	De coördinator stelt zich regelmatig op de hoogte van de actuele stand van zaken en van de verwachtingen. De coördinator informeert de buurtgenoten. Alleen bij spoedeisende hulp 112 bellen.	Coördinator	Op geregelde tijden	Vijf elementen zijn van belang: <ul style="list-style-type: none"> • Tijdige informatie • Betrouwbare informatie • Wanneer wordt het water verwacht? • Hoe hoog komt het te staan? • Wat is verwachte duur? Installeer ook de 112 app op uw tablet. U kunt dan 112 waarschuwen, ook in de gevallen dat uw telefoon is uitgevallen.
3.2	Buurtgenoten, die informatie wensen over de actuele situatie wenden zich tot de coördinator en/of raadplegen de App WaterstandLimburg	Buurtgenoten	Op het moment dat er weer een	Ga niet individueel allerlei instanties benaderen, maar laat dit aan de coördinator over. Deze informeert de buurtgenoten c.q. de buurtgenoten kunnen hem/haar actief benaderen voor informatie.

	<p>De website is: www.waterstandlimburg.nl</p> <p>Overstromingsrisico's kunt u bekijken op: www.risicokaart.nl</p> <p>De kleurcodes die het Waterschap Limburg (WL) afgeeft, worden gepubliceerd in het actueel waterbericht op de website van WL: www.waterschaplimburg.nl</p>		informatie-behoefte is	
3.3	Ga regelmatig bij de coördinator na of er meer duidelijkheid kan worden geboden over de verwachtingen ten aanzien van de hoogte van het water.	Buurtgenoten via de coördinator (voorzitter)	Op regelmatige tijdstippen	Doe dit regelmatig, maar niet zo vaak dat de coördinator belemmerd wordt in zijn/haar functioneren.
Mensen en dieren				
3.4	Als dat nog niet is gebeurd: zorg dat kinderen en minder mobiele gezinsleden en buurtgenoten zo nodig alsnog op een veilige plek worden ondergebracht.	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	
3.5	Zorg dat kinderen wegblijven bij het water en zich zeker niet begeven op ondergelopen delen.	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	In feite geldt dit advies voor iedereen. Water kan een enorme kracht hebben en complete boomstammen meesleuren. Ondergelopen delen kunnen weg geslagen putdeksels en andere gaten verhullen.
3.6	Als dat nog niet is gebeurd: zorg dat uw (huis)dieren tijdig binnen zijn c.q. op een veilige plek worden ondergebracht. Vergeet daarbij de vissen in uw vijver niet. Zorg bij transport dat u dit doet op een moment dat wegen nog berijdbaar zijn.	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	Al bij 15 cm. water kan een auto niet meer rijden.
3.7	Trek beschermingsmiddelen aan die voorkomen dat u rechtstreeks in aanraking komt met het water.	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	Zie 1.26.
3.8	Ga bij overstroming niet zomaar door ondergelopen straten rijden of lopen. Er kunnen putdeksels omhoog zijn gekomen of delen van de straat zijn weg gespoeld, waardoor er letterlijk gaten in het wegdek of trottoir kunnen zitten. Neem een peilstok mee en zorg dat iemand met een peilstok voor de auto uitloopt als u deze <u>moet</u> gebruiken terwijl de straat al is ondergelopen.	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	Al bij 15 cm. water kan een auto niet meer rijden.

3.9	Blijf checken of kwetsbare personen die nog in hun woning zijn hulp nodig hebben en of alsnog familie of hulpdiensten gewaarschuwd moeten worden. Informeer de coördinator als u zelf stappen onderneemt.	Buurtgenoten en coördinator	Zo spoedig mogelijk	
Maatregelen thuis				
3.10	Schakel de stroom uit in de lageregelegen delen van uw woning die onder kunnen lopen.	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	
3.11	Bepaal of het veilig is om in de hoger gelegen delen van uw woning te blijven of dat het beter is om elders onderdak te vinden.	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	Als er vanuit de gemeente wordt opgedragen om te evacueren, dient u hier te allen tijde gevolg aan te geven. Spreek met de gemeente af dat zij helder is in de mededeling of het een advies of een verplichting betreft.
In de buurt				
3.12	Zorg dat uw buurt goed bereikbaar blijft voor hulpdiensten, evacuatie, noodreparaties, materialenvervoer en dergelijke en houd dus uw woonstraat en de toegang tot uw perceel zoveel mogelijk vrij.	Buurtgenoten	Op het moment dat vaststaat dat er een serieuze dreiging is	
3.13	Meld gevaarlijke situaties bij de coördinator of in geval van acuut gevaar direct bij de hulpdiensten (zo nodig via 112).	Buurtgenoten	Indien deze zich voordoen	Zie ook de voorlaatste bijlage.
4. Tijdens hoogwater				
Informatievoorziening				
4.1	De coördinator stelt zich regelmatig op de hoogte van de actuele stand van zaken en van de verwachtingen. De coördinator informeert de buurtgenoten.	Coördinator	Op geregelde tijden	Vijf elementen zijn van belang: <ul style="list-style-type: none"> • Tijdige informatie • Betrouwbare informatie • Wanneer wordt het water verwacht? • Hoe hoog komt het te staan? • Wat is verwachte duur?
4.2	Buurtgenoten, die informatie wensen over de actuele situatie wenden zich tot de coördinator en/of raadplegen de App WaterstandLimburg De website is: www.waterstandlimburg.nl	Buurtgenoten	Op het moment dat er weer een informatie-behoefte is	Ga niet individueel allerlei instanties benaderen, maar laat dit aan de coördinator over. Deze informeert de buurtgenoten c.q. de buurtgenoten kunnen hem/haar actief benaderen voor informatie.

	<p>Overstromingsrisico's kunt u bekijken op: www.risicokaart.nl</p> <p>De kleurcodes die het Waterschap Limburg (WL) afgeeft, worden gepubliceerd in het actueel waterbericht op de website van WL: www.waterschaplimburg.nl</p>			
4.3	Ga regelmatig bij de coördinator na of er meer duidelijkheid kan worden geboden over de verwachtingen ten aanzien van de hoogte van het water.	Buurtgenoten via de coördinator	Op regelmatige tijdstippen	
Mensen en dieren				
4.4	Als dat nog niet is gebeurd: zorg dat kinderen en minder mobiele gezinsleden en buurtgenoten zo nodig alsnog op een veilige plek worden ondergebracht.	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	
4.5	Zorg dat kinderen wegblijven bij het water en zich zeker niet begeven op ondergelopen delen.	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	In feite geldt dit advies voor iedereen. Water kan een enorme kracht hebben en complete boomstammen meesleuren. Ondergelopen delen kunnen weg geslagen putdeksels en andere gaten verhullen.
4.6	Als dat nog niet is gebeurd: zorg dat uw (huis)dieren tijdig binnen zijn c.q. op een veilige plek worden ondergebracht. Vergeet daarbij de vissen in uw vijver niet. Zorg bij transport dat u dit doet op een moment dat wegen nog berijdbaar zijn. Tijdens hoogwater kunt u naar alle waarschijnlijkheid niet meer rijden.	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	Al bij 15 cm. water kan een auto niet meer rijden.
4.7	Als dat nog niet is gebeurd: trek beschermingsmiddelen aan die voorkomen dat u rechtstreeks in aanraking komt met het water	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	Zie 1.26.
4.8	Ga bij overstroming niet zomaar door ondergelopen straten rijden of lopen. Er kunnen putdeksels omhoog zijn gekomen of delen van de straat zijn weg gespoeld, waardoor er letterlijk gaten in het wegdek of trottoir kunnen zitten. Neem een peilstok mee en zorg dat iemand met een peilstok voor de auto uitloopt als u deze <u>moet</u> gebruiken terwijl de straat al is ondergelopen.	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	Al bij 15 cm. water kan een auto niet meer rijden.

4.9	Blijf checken of kwetsbare personen die nog in hun woning zijn hulp nodig hebben en of eventueel familie of hulpdiensten gewaarschuwd moeten worden. Informeer de coördinator als u zelf stappen onderneemt.	Buurtgenoten en coördinator	Zo spoedig mogelijk	
Maatregelen thuis				
4.10	Als dat nog niet is gebeurd: schakel de stroom uit in de lagergelegen delen van uw woning, die onder kunnen lopen.	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	
4.11	Als u nog in uw woning verblijft: ga regelmatig na of de situatie nog voldoende veilig is.	Buurtgenoten	Voortdurend	
4.12	In geval van evacuatie/zelfstandig verlaten van de woning: neem, als u nog de tijd daarvoor heeft, maatregelen om uw perceel/woning zo veilig mogelijk achter te laten. Ga na of pompen/aggregaten aan kunnen blijven (in het geval ze nog van stroom zijn voorzien).	Buurtgenoten	Op het moment van evacuatie of het verlaten van de woning	
4.13	Beschikt u op enig moment onverhoopt niet meer over communicatiemiddelen: schakel dan de coördinator of andere buurtgenoten zo mogelijk via persoonlijk contact in.	Buurtgenoten	Zo nodig	Zolang als u nog in uw eigen woning of in de buurt verblijft.
In de buurt				
4.14	Indien de buurt geëvacueerd moet worden of mensen hun woningen zelfstandig verlaten: instellen van bewaking, wegafzetting en dergelijke in afstemming met gemeente en hulpdiensten.	Coördinator	Direct bij evacuatie	De verantwoordelijkheid voor wegafzettingen, handhaving en dergelijke ligt niet bij de bewoners, maar het kan verstandig zijn om (tijdelijk) in afwachting van de verantwoordelijken alvast zelf maatregelen te nemen. Doe dat wel op een verstandige en passende wijze en zo mogelijk in afstemming met hulpdiensten en gemeente. Bewoners zullen in het geval van evacuatie/zelfstandig verlaten van de woning, vooral met hun eigen sores bezig zijn. Hier ligt op dat moment een belangrijke taak voor de coördinator.
4.15	Meld gevaarlijke situaties bij de coördinator of in geval van acuut gevaar direct bij de hulpdiensten (zo nodig via 112).	Buurtgenoten	Indien deze zich voordoet	

4.16	Zorg dat uw buurt goed bereikbaar blijft voor hulpdiensten, evacuatie, noodreparaties, materialenvervoer en dergelijke en houd dus uw woonstraat en de toegang tot uw perceel zoveel mogelijk vrij.	Buurtgenoten	Op het moment dat vaststaat dat er een serieuze dreiging is	
4.17	Maak, als u daar mogelijkheden toe heeft, af en toe ook foto's en filmpjes van de situatie thuis en in de buurt.	Buurtgenoten	Indien mogelijk	Zie 5.16.
4.18	Bij terugtrekkend water: blijf de situaties op veiligheid beoordelen en raadpleeg zo nodig eerst deskundigen van gemeente, hulpdiensten, waterschap en dergelijke als u twijfelt. De gemeente geeft het "sein veilig" (via L1 en/of de coördinator).	Buurtgenoten/ coördinator	Indien zich dat voordoet	
5.	Na het hoogwater			
	Informatievoorziening			
5.1	De coördinator stelt zich regelmatig op de hoogte van de actuele stand van zaken en van de verwachtingen. De coördinator informeert de buurtgenoten. De gemeente geeft het "sein veilig" (via L1 en/of de coördinator)	Coördinator	Op geregelde tijden	Vijf elementen zijn van belang: <ul style="list-style-type: none"> • Tijdige informatie • Betrouwbare informatie • Wanneer wordt het water verwacht? • Hoe hoog komt het te staan? • Wat is verwachte duur?
5.2	Buurtgenoten, die informatie wensen over de actuele situatie wenden zich tot de coördinator en/of raadplegen de App WaterstandLimburg De website is: www.waterstandlimburg.nl Overstromingsrisico's kunt u bekijken op: www.risicokaart.nl	Buurtgenoten	Op het moment dat er weer een informatie-behoefte is	Ga niet individueel allerlei instanties benaderen, maar laat dit aan de coördinator over. Deze informeert de buurtgenoten c.q. de buurtgenoten kunnen hem/haar actief benaderen voor informatie.

	De kleurcodes die het Waterschap Limburg (WL) afgeeft, worden gepubliceerd in het actueel waterbericht op de website van WL: www.waterschaplimburg.nl			
Mens en dier				
5.3	Blijf zo lang als er water staat beschermingsmiddelen gebruiken die voorkomen dat u rechtstreeks in aanraking komt met het water.	Buurtgenoten	Zo lang als er water staat	Zie 1.26.
5.4	Blijf de situaties op veiligheid beoordelen en raadpleeg zo nodig eerst deskundigen van gemeente, waterschap en dergelijke als u twijfelt.	Buurtgenoten	Permanent	
5.5	Breng kinderen en (huis)dieren pas terug op het moment dat u zeker weet dat de situatie veilig is en blijft.	Buurtgenoten	Op het moment dat de situatie veilig is en blijft	De gemeente geeft het "sein veilig" (via L1 en/of de coördinator).
5.6	Zolang er water staat: ga niet zomaar door ondergelopen straten rijden of lopen. Er kunnen putdeksels omhoog zijn gekomen of delen van de straat zijn weg gespoeld, waardoor er letterlijk gaten in het wegdek of trottoir kunnen zitten. Neem een peilstok mee en zorg dat iemand met een peilstok voor de auto uitloopt als u deze <u>moet</u> gebruiken terwijl de straat al is ondergelopen.			Al bij 15 cm. water kan een auto niet meer rijden. Bovendien veroorzaakt u door het rijden opstuwning van het water richtingen woningen en tuinen.
Maatregelen thuis				
5.7	Ga na of (delen van) uw woning/tuin nog stabiel zijn. Raadpleeg bij twijfel een deskundige voordat u mogelijk instabiele delen betreedt.	Buurtgenoten	Na het hoogwater	
5.8	Schakel pas, als u zeker weet dat dat kan, de stroom weer in, voor zover dat nodig en mogelijk is in (delen van) uw woning.	Buurtgenoten	Op het moment dat de situatie veilig is en blijft	De gemeente geeft het "sein veilig" (via L1 en/of de coördinator). Schakel bij twijfel een elektricien in; doe dit bij voorkeur collectief; dan is wellicht ook de kans groter dat deze zich vrijmaakt in een hectische periode.
5.9	Maak foto's en filmpjes van de schade.	Buurtgenoten	Op het moment dat	

			de situatie veilig is en blijft	
5.10	Meld schade bij uw verzekeraar. Voorzie de melding van foto's en filmpjes.	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	
5.11	Breng goederen, voertuigen en dergelijke pas weer terug als u zeker weet dat de situatie veilig en stabiel is en de ruimten waar ze thuis terug worden geplaatst geen schade hebben opgelopen en stabiel zijn.	Buurtgenoten	Op het moment dat de situatie veilig is en blijft	De gemeente geeft het "sein veilig" (via L1 en/of de coördinator).
	Reinig, ontlucht en verwarm uw woning.			
5.12	Wanneer bij een overstroming water/slib op uw perceel terecht is gekomen, is het mogelijk dat de ondergrond vervuild is.	Buurtgenoten	Permanent	<p>De GGD adviseert burgers die hen bellen met vragen hierover niet direct om bodemonderzoeken te (laten) gaan uitvoeren, omdat de GGD vindt dat in zijn algemeenheid gezondheidsrisico's van achtergebleven slib zeer beperkt zijn. Dat komt, omdat mensen maar weinig binnenkrijgen van de stoffen die in het slib zitten. Bewoners kunnen de stoffen in het slib vooral binnenkrijgen als ze:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het slib zouden "opeten". Dat klinkt raar, maar kan wel gebeuren. Vooral kinderen steken nog wel eens vieze vingers in hun mond en nemen ook nog wel eens een hapje grond; • Groenten of fruit eten die op het verontreinigde slib worden gekweekt, als dit in tuinen is achtergebleven en niet is opgeruimd. <p>De GGD adviseert burgers ook om bij vragen in relatie tot hoogwater en gezondheid de site van de GGD te raadplegen: https://www.ggdzl.nl/burgers/milieu-en-gezondheid/hoogwater-en-gezondheidsrisicos/. Hier staat ook een uitgebreide Q&A voor burgers.</p> <p>Voor meer informatie over bodemvervuiling en gezondheid: https://ggdleefomgeving.nl/omgeving/bodemvervuiling/bodemvervuiling-en-gezondheid/</p>

				https://www.ggdlimburgnoord.nl/gezondheidsrisicos-van-mogelijk-verontreinigd-slib https://www.ggdlimburgnoord.nl/nieuws/2021/07/Hoogwater-en-moestuinen Als u toch onderzoek wilt laten doen naar een bodemmonster, google dan bijvoorbeeld naar “bodemmonster laten onderzoeken voor particulieren”.
In de buurt				
5.13	Meld gevaarlijke situaties bij de coördinator of in geval van acuut gevaar direct bij de hulpdiensten (zo nodig via 112).	Buurtgenoten	Indien deze zich voordoet	Zie ook de laatste bijlage.
5.14	Meld schade aan openbare eigendommen die gevaar oplevert of kan opleveren bij de coördinator, zodat deze ze kan verzamelen en bij de verantwoordelijke instanties kan deponeren.	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	
5.15	Meld nieuwe bomen, takken, afval en ander materiaal in de waterstroom. Dat geldt ook voor materiaal dat via de waterstroom op uw perceel terecht is gekomen.	Buurtgenoten	Zo spoedig mogelijk	Doe dit meteen in het geval van acuut gevaar. Voor zaken, die geen acuut gevaar opleveren: doe dit op een moment dat “de rust” weer enigszins is teruggekeerd en u constateert dat de zaken nog (“steeds”) niet zijn opgeruimd. Op openbare wegen en dergelijke: bij de gemeente In de waterloop of direct daaraan grenzend: bij het waterschap Meldingen via de telefoon: 088 – 88 90 100. Buiten kantoor tijden 0800-0341 Of: info@waterschaplimburg.nl .
5.16	Stuur foto's en filmpjes van de situatie op naar: taskforceomgeving@waterschaplimburg.nl	Buurtgenoten	Zodra u daar gelegenheid toe heeft	Dit is voor het waterschap een heel belangrijke bron van informatie over opgetreden waterstanden. Het waterschap gebruikt de beelden voor het controleren van zijn modellen: op basis van een foto kan van een hoogtekaart (AHN4) en de hoogte van het water in het terrein op de foto, de opgetreden waterstand worden afgeleid. Op basis van de beelden kijkt het waterschap of de opgetreden waterstanden goed overeenkomen met

				zijn berekening. Inmiddels is het waterschap begonnen met de bouw van een nieuw model in nieuwe software. De afgeleide waterstanden van de beelden worden ook hier gebruikt voor inregelen en controleren van het model
5.17	Stel lopende vragen via de coördinator en primair bij de gemeente.	Buurt/buurtgenoten	Zodra die aan de orde zijn	Mocht een vraag niet voor de gemeente bestemd zijn, dan geeft de gemeente die vraag door naar de instantie waarvoor ze wèl bestemd is. Spreek vóóraf met de gemeente af dat ze dit ook terugkoppelt naar de melder.
5.18	Evalueer, als u weer (enigszins) in gewone doen bent het gebeuren, eerst in uw buurt en dan samen met uw gemeente. Gebruik uw ervaringen om verbeteringen aan te brengen in dit draaiboek/deze checklist, in de beschermingsmiddelen, afspraken met gemeente en andere instanties, enzovoorts.	Buurt	Zodra u daar gelegenheid toe heeft	

Dit document is een basisdocument dat als een handreiking is bedoeld en geen volledigheid nastreeft. Het dient door een buurt zelf verder uitgewerkt te worden op basis van de specifieke situatie. Voor elk onderdeel geldt dat de toepasselijkheid ervan door de buurt zelf beoordeeld en zo nodig aangepast of buiten gebruik gesteld moet worden. Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend. Ook is het waterschap niet verantwoordelijk voor gebeurtenissen, die een gevolg zijn van toepassing van dit draaiboek, de checklists of enig onderdeel daarvan.

Bijlagen

Checklist 1: Maatregelen in en rond de woning

Lees de folder “Wateroverlast in je woning? Zorg voor droge voeten”. Daarin komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Verzekeringsaspecten
- Waterwacht
- Schotten plaatsen
- Zelfopdrijvende waterkerende schotten
- Zandzakkenmuur
- Waterabsorberende zakken
- Water wegleiden met een dijk
- Afsluiten van een toegang tot je woning
- Roostergoten aanleggen
- Kelderkoekoek aanpassen
- Drainage aanleggen in je tuin
- Afkoppelen van de regenwatertoevoer
- Muren waterdicht maken
- Tegenhouden van rioolwater
- Opvijzelen van je woning.

In aanvulling daarop nog enkele algemene tips:

Heeft uw huis een kelder? Plaats daar een waterdetector, die alarm slaat bij een overstroming en/of een pomp in werking stelt. Dit is natuurlijk te laat bij een grote overstroming, maar kan in sommige situaties toch handig zijn. Voorkom dat (delen van) uw woning gaat/gaan opdrijven*.

Maak regelmatig uw dakgoten schoon, zodat de waterafvoer niet verstopt raakt door bijvoorbeeld bladeren.

Zorg voor “watervriendelijk” oppervlak in uw tuin; met alleen tegels of andere verharding kan het water niet (snel genoeg) in de bodem wegzakken.

Zet een regenton in de tuin om te voorkomen dat het riool overbelast raakt en regenwater richting uw huis stroomt.

Bekijk in overleg met de gemeente of de afwatering in de buurt afgekoppeld kan worden van het riool.

Overweeg om een aparte groep met aardlekschakelaar in uw meterkast aan te leggen ten behoeve van een solitaire wandcontactdoos in de groepenkast (dus geen groep voor verder in huis). Op deze wandcontactdoos kunnen pompen, lampen en andere hulpmiddelen worden aangesloten. Zelfs een stroomkabel naar de burens is hiermee mogelijk. Dit kan alleen maar werken als de KWH-meter en hoofdzekering(en) hoogwatervrij blijven.

Denk goed na over de inrichting van de laaggelegen ruimten in uw huis. Breng daar bij voorkeur geen apparatuur, zoals c.v.-ketel, wasmachine, wasdroger en dergelijke onder. Zorg zo mogelijk ook dat de meterkast niet onder kan lopen.

Als u schotten aanschaft, zorg dan voor stevige exemplaren. Laat u professioneel adviseren. Bedenk dat het soms verstandiger is om aan weerszijden van een barrière een gelijke druk te hebben, dan een eenzijdige druk. Als een barrière het begeeft, is het gevaar immers vaak groter. Neem contact op met deskundigen in deze.

(Vul desgewenst zelf verder aan)

*Opdrijven is het verschijnsel dat een zich in de grond bevindende bak die geheel of gedeeltelijk in water ligt, omhoog komt en op het water gaat drijven.

Checklist 2: “Verhuisplan”

Neem in uw “verhuisplan” op welke goederen uit welke ruimten waar naartoe worden verplaatst en eventueel ook wie dat doet (taakverdeling binnen gezin).

Neem in uw “verhuisplan” op dat kostbare en persoonlijke spullen op een veilige en afsluitbare plek worden opgeborgen of snel kunnen worden meegenomen in een waterbestendige box.

Besteed aandacht aan (huis)dieren: waar gaan deze heen, hoe worden ze getransporteerd? Vergeet de vissen in uw vijver niet,

Denk aan medicijnen, medische apparatuur, contactlenzen(vloeistoffen), desinfecterende handgel, EHBO-pakket, warme kleding en dergelijke.

Draai de hoofdgaskraan dicht. Zet zo nodig (een deel van) de elektriciteit uit. Ontkoppel alle apparaten. Stop een zware (zand) zak in toiletten, wastafels en afvoerputjes, zodat het rioolwater niet omhoog kan komen of in elk geval een tijd lang kan worden tegen gehouden. Overweeg om een terugslagklep in de rioolaansluiting van uw huis te monteren, maar laat u daarover informeren door een deskundige.

Zorg dat dekens, handdoeken, warme kleding, stevige (liefst waterdichte) schoenen en regenkleding klaarliggen.

Ga na of u gevaarlijke of giftige stoffen in huis hebt die weg kunnen drijven en/of waarvan de inhoud in het water terecht kan komen.

De verlichting kan uitvallen: zorg voor opgeladen zaklampen, extra batterijen, opladers, kaarsen, lucifers en aanstekers.

Neem eventueel maatregelen om een tijdlang primitief te “kamperen” in de eigen woning.

Zorg voor een “opgeladen” en van batterijen voorziene radio (afgestemd op rampenzender L1 of met een sticker erop van de frequentie van L1)

Zorg voor een of meer opgeladen powerstation(s) voor mobiele telefoons. Breng deze onder op een goed bereikbare, droge en veilige plek. Zorg ook voor voldoende reserve batterijen.

Zorg voor flesjes water en compact voedsel (bijvoorbeeld energierepen), lang houdbaar voedsel, eten dat niet opgewarmd hoeft te worden en houd de voorraad regelmatig “vers”.

Maak desgewenst een pakket/tas waar “alles” inzit dat u nodig heeft bij hoogwater.

Markeer uw vijver en/of zwembad in de tuin. Op het moment dat de tuin onderloopt, zijn deze niet meer zichtbaar.

Ga naar een droge plek in huis of elders. Controleer of je vanuit die plek zo nodig weg kunt met behulp van een ladder of dakraam. Hang een wit laken uit het raam om te laten weten dat je in (nog) in huis bent. Zorg voor een fluitje waarmee je kunt laten horen dat je er (nog) bent.

Als u moet vertrekken:

- Zorg dat u warme kleding aan heeft, zorg voor regenkleding en stevig schoeisel, Zorg voor dekens. Let op dat u niet onderkoeld raakt!
- laat familie tijdig weten wat u gaat doen en waar u naartoe gaat
- neem een tas met de noodzakelijke en kostbare spullen mee (zie hierboven)
- zorg dat u uw legitimatiebewijzen bij u heeft.
- probeer uw woning zo veilig mogelijk achter te laten. Doe ramen en deuren op slot.
- wegen zijn vanaf 15 cm. water al niet meer begaanbaar en kunnen gaten/openingen bevatten
- straatverlichting kan zijn uitgevallen
- tankstations zijn mogelijk gesloten of niet bereikbaar
- openbaar vervoer rijdt niet of minder
- blijf naar de rampenzender luisteren.

Tenslotte: zorg dat u voorbereidende werkzaamheden en maatregelen zoveel mogelijk tijdens daglicht doet. Dan zijn de omstandigheden een stuk beter zichtbaar.

(Vul desgewenst zelf verder aan)

Checklist 3: Onderwerpen ter bespreking met gemeente (en desgewenst andere instanties)

Maak afspraken met gemeente/waterschap/Rijkswaterstaat over een betrouwbaar en tijdig waarschuwingssysteem en de bereikbaarheid hiervan.

Bespreek met de gemeente of het handig is dat de buurtcoördinator (zie 1.2) een plek heeft ten tijde van hoogwater in het gemeentehuis; zo heb je altijd directe lijnen.

Maak in zijn algemeenheid afspraken met de gemeente over hoe te handelen ten tijde van hoog water en wat eigen bewoners wel en niet mogen doen.

Maak afspraken met de gemeente/waterschap over het bestellen en leveren van zandzakken. Ga ook na waar bij (dreigend) hoogwater zo nodig extra zandzakken besteld of afgehaald kunnen worden. Bekijk of er nadere afspraken gemaakt moeten worden over de juiste samenstelling en het gewicht van de zakken.

Maak afspraken met de gemeente over de inhoud van een gemeentelijke brief bij eventuele evacuatie. Deze moet bijvoorbeeld de volgende zaken bevatten:

- Betreft het een advies om te vertrekken of een verplichting om te evacueren?
- Duidelijke plattegrond met het te evacueren gebied.
- Informatie over welke routes openblijven en naar verwachting begaanbaar zijn.
- De dorpelhoogte per woning en de verwachte waterstand, zodat mensen weten op welke hoogte zij hun spullen veilig kunnen stellen
- Tijdstip waarop men uiterlijk geëvacueerd moet zijn.
- Een tijdelijke opvangplek in de buurt voor degenen, die niet bij familieleden en dergelijke ondergebracht kunnen worden.
- De wijze waarop de woningen worden bewaakt tegen ramptoeristen en plundersaars.
- Informatie over actuele waterstanden en voorspellingen: verwijzing naar betrouwbare en tijdige informatie.
- Een informatienummer waar mensen met vragen daadwerkelijk terecht kunnen.
- Moeten bepaalde voorzieningen worden afgesloten (gas, water, elektriciteit)?
-

Ook kunnen er over een eventuele evacuatie al afspraken vooraf worden gemaakt over bijvoorbeeld:

- Vluchtroutes en alternatieve vluchtroutes;
- Opvanglocaties voor burgers die evacueren uit het gebied;
- Publieke schuilplaatsen voor burgers om te schuilen binnen het overstroomde gebied;

- Vervoersbedrijven die bereid zijn om te helpen in het geval van een evacuatie;
- Vervoer voor hulpdiensten;
- Fysieke knelpunten in de omgeving die evacuatie belemmeren.

Ga bij de gemeente na of er evacuateroutes door uw straat (kunnen) lopen. Maak hier zo nodig afspraken over, bijvoorbeeld: eenrichtingverkeer. Evacuateroutes kunnen ervoor zorgen dat het water bij elk voertuig dat langsrijdt, opnieuw wordt opgestuwd.

Maak goede afspraken met de gemeente over risicocommunicatie. In risicocommunicatie met de burger zijn de volgende factoren belangrijk:

- Betrouwbaarheid en eerlijkheid;
- Onzekerheid erkennen en uitleggen;
- Rekening houden met belangen en emoties van burgers;
- Vergelijk het risico met andere risico's voor perspectief.

Besprek centrale (tijdelijke) maatregelen in uw buurt die soelaas kunnen bieden bij hoogwater (1.27) en tijdelijke parkeerplekken waar de gemeente bij nodig is (1.28)

Besprek of het mogelijk is bepaalde centrale voorzieningen in de buurt waterbestendig te maken (bijvoorbeeld: elektriciteitskastjes in de buurt).

Meld onderhoud en beheer zaken die de gemeente betreffen (1.32).

Overleg met de gemeente of ze op hun website permanent een apart deel over hoogwater willen inrichten, zodat alle informatie daarover overzichtelijk bij elkaar staat op een voor u bekende plek en toegespitst op uw woonomgeving (uiteeraard voor zover dat nog niet het geval is).

Regel vóóraf met de gemeente dat zij (ook) “traditionele” middelen inzetten om met de bewoners te communiceren, bijvoorbeeld een geluidswagen.

Ga in overleg met de gemeente over het realiseren van een “informatiekaart hoogwater” door de gemeente. Op deze kaart zou alle relevante informatie bij elkaar moeten staan voor het geval in uw gemeente/omgeving hoogwater dreigt.

Spreek met de gemeente af dat zij algemene vragen buiten crisistijd die niet voor haar zijn bestemd, meteen doorgeeft aan de bevoegde instantie en dit ook terugkoppelt naar de melder.

(Vul desgewenst zelf verder aan)

Bijlage: Kleurcodes.

Kleurcode groen

Er is sprake van regulier dagelijks waterbeheer.

Kleurcode geel

Hier en daar zijn (verwachte) waterstanden verhoogd.

Waterbeheerders nemen standaardmaatregelen. Gebruiksfuncties op en aan het water, zoals scheepvaart en activiteiten in uiterwaarden of in andere buitendijkse gebieden, worden mogelijk beperkt.

Kleurcode geel kan meerdere keren per jaar voorkomen.

Kleurcode oranje

De dreiging van het hoogwater neemt (naar verwachting) toe.

Waterbeheerders nemen verdergaande maatregelen. Indien nodig worden grootschalige maatregelen voorbereid. Gebruiksfuncties op en aan het water worden beperkt. Lichte schade aan waterkeringen kan optreden.

Kleurcode oranje komt gemiddeld eens in de vijf jaar voor.

Kleurcode rood

Ernstige en uitzonderlijke situatie in het watersysteem (verwacht).

Grootschalige noodmaatregelen worden mogelijk getroffen. Schade kan optreden. Nationale veiligheid kan in het geding zijn.

Kleurcode rood komt gemiddeld eens in de 20 tot 100 jaar voor (afhankelijk van het gebied).